

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/147/2007

POLACY O POTRZEBIE POWOŁANIA KOMISJI ŚLEDZCYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

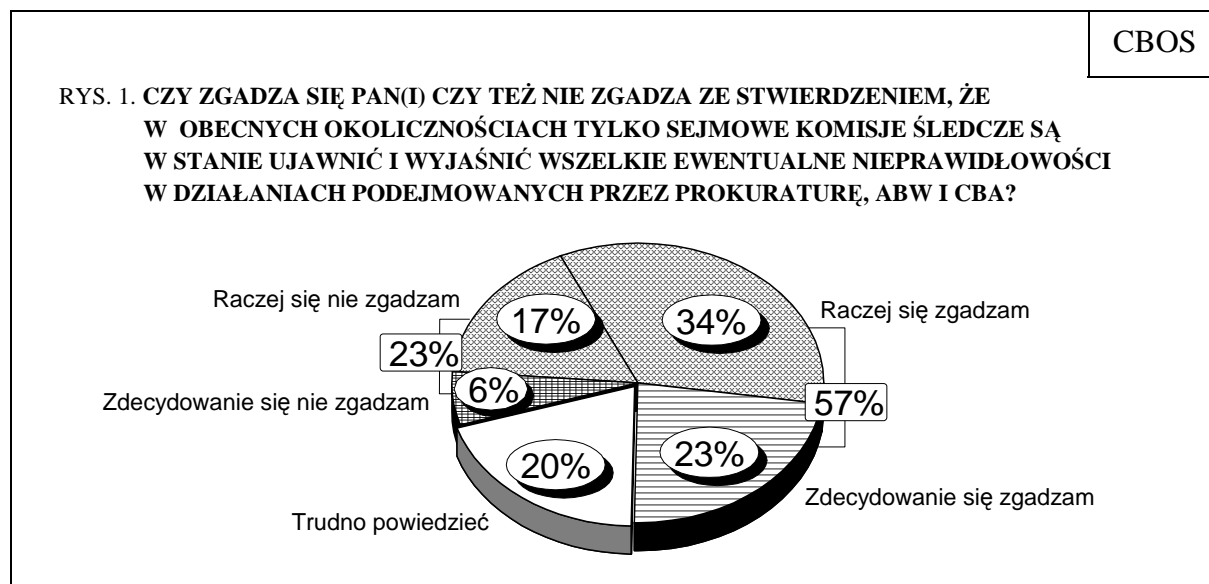
WARSZAWA, WRZESIEŃ 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Sejmowe komisje śledcze powoływane w ostatnich latach do wyjaśnienia rozmaitych afer cieszyły się społecznym poparciem, a ich prace były śledzone z uwagą. Największe emocje i zainteresowanie wzbudziły transmitowane na żywo przesłuchania przed pierwszą komisją, którą powołano do wyjaśnienia tzw. afery Rywina. Również obecnie¹ większość Polaków (57%) jest przekonana, że tylko komisje powołane przez Sejm będą w stanie ujawnić i wyjaśnić wszystkie ewentualne nieprawidłowości w działaniach podejmowanych przez prokuraturę, ABW i CBA w sprawie tzw. afery gruntowej w Ministerstwie Rolnictwa oraz w sprawie samobójczej śmierci Barbary Blidy. Niespełna jedna czwarta ankietowanych (23%) nie podziela przekonania o skuteczności przesłuchań i pozytywnych efektach działalności sejmowych komisji śledczych i – być może – wolałaby inną drogę wyjaśnienia tych spraw.

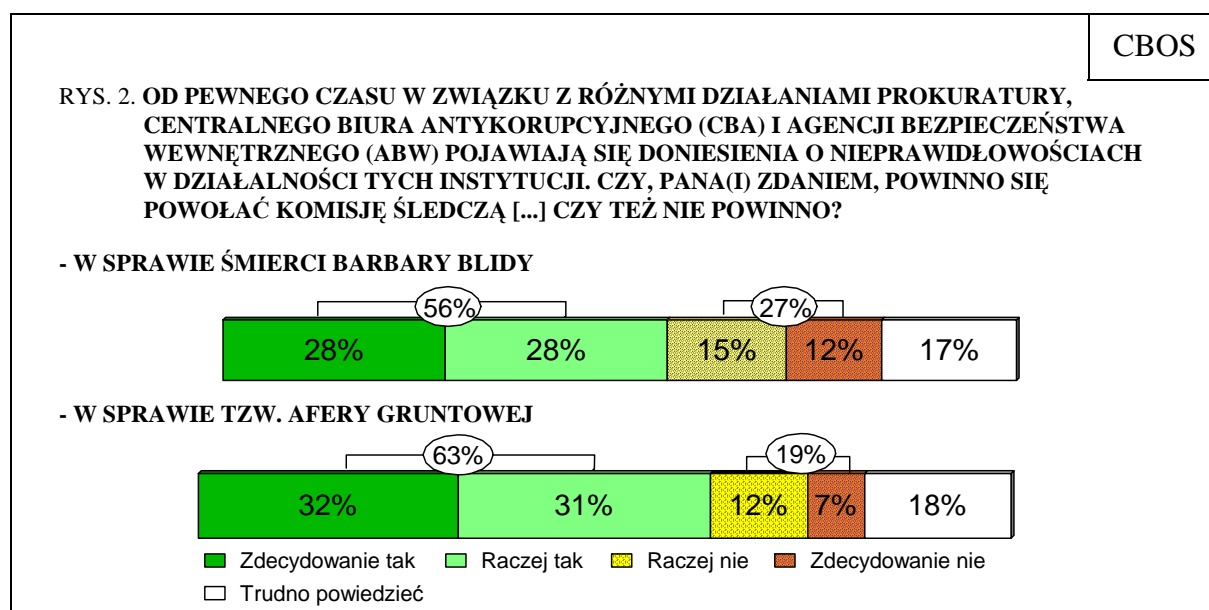
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (208) zrealizowano w dniach 31 sierpnia – 4 września 2007 roku na liczącej 844 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Badanie przeprowadziliśmy przed podjęciem przez Sejm decyzji o samorozwiązaniu. Mimo zmiany kontekstu politycznego poglądy na temat sejmowych komisji śledczych są jednak na tyle ważne – jako część ogólniejszych tendencji w opiniach Polaków – że zdecydowaliśmy się na publikację tego komunikatu.

O tym, że tylko publiczne przesłuchania przed sejmową komisją śledczą będą w stanie ujawnić i wyjaśnić wszelkie ewentualne nieprawidłowości w działaniach służb specjalnych, w największym stopniu przekonani są potencjalni wyborcy LiD i PO. Opinię tę podziela również 51% respondentów deklarujących chęć głosowania na PiS, natomiast 36% się z nią nie zgadza.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że w obecnych okolicznościach tylko sejmowe komisje śledcze są w stanie ujawnić i wyjaśnić wszelkie ewentualne nieprawidłowości w działaniach podejmowanych przez prokuraturę, ABW i CBA?		
	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć
	w procentach		
LiD	76	17	7
PO	70	24	6
PSL	58	25	17
PiS	51	36	12
Niezdecydowani	45	19	37
Niegłosujący	52	19	29

Prawie dwie trzecie badanych (63%) uważa, że należy powołać komisję w sprawie tzw. afery gruntowej i akcji CBA w Ministerstwie Rolnictwa. Niemal jedna piąta respondentów (19%) jest temu przeciwna, tyle samo (18%) nie ma wyrobionego zdania w tej kwestii. Nieco mniejsza liczba Polaków (56%) opowiada się za powołaniem komisji sejmowej, która zbadałaby i wyjaśniła okoliczności śmierci Barbary Blidy. Przeciw powoływaniu takiej komisji jest 27% ankietowanych, a 17% nie ma sprecyzowanej opinii w tej sprawie.

Za powołaniem komisji śledczej, która wyjaśniłaby okoliczności samobójczej śmierci Barbary Blidy podczas akcji jej zatrzymania, opowiada się ponad trzy czwarte potencjalnych wyborców LiD i PO. Utworzenie takiej komisji w większości popierają również zwolennicy PSL, a także połowa wyborców niezdecydowanych oraz tzw. milczącej większości, czyli osób niezamierzających brać udziału w wyborach. Przeciwna powoływaniu tego rodzaju komisji jest nieco ponad połowa sympatyków PiS, jednak ponad dwie piąte z nich życzyłyby sobie jej powstania.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, powinno się powołać sejmową komisję śledczą w sprawie śmierci Barbary Blidy czy też nie powinno?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
LiD	78	15	7
PO	77	17	6
PSL	61	28	11
PiS	45	51	5
Niezdecydowani	49	26	26
Niegłosujący	50	25	26

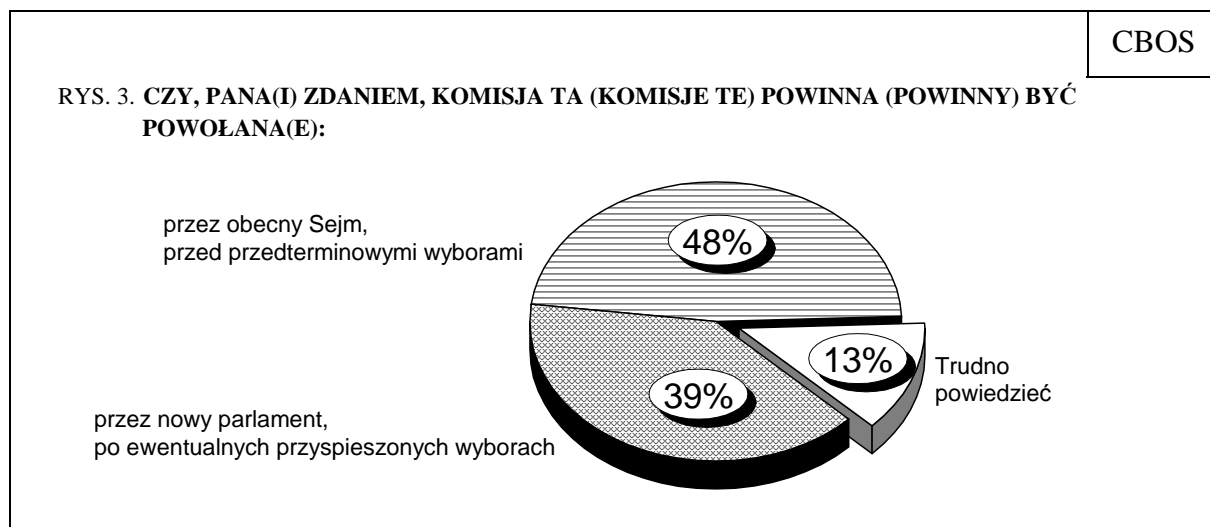
Jeśli chodzi o tzw. aferę gruntową, to wyjaśnienia wszystkich okoliczności akcji CBA najsilniej domagają się wyborcy PO, a także LiD – około czterech piątych zwolenników tych partii chciałoby powołania komisji śledczej. Nieco mniej zdecydowanie, ale również w większości opowiadają się za tym wyborcy PSL, a także PiS.

Tabela 3

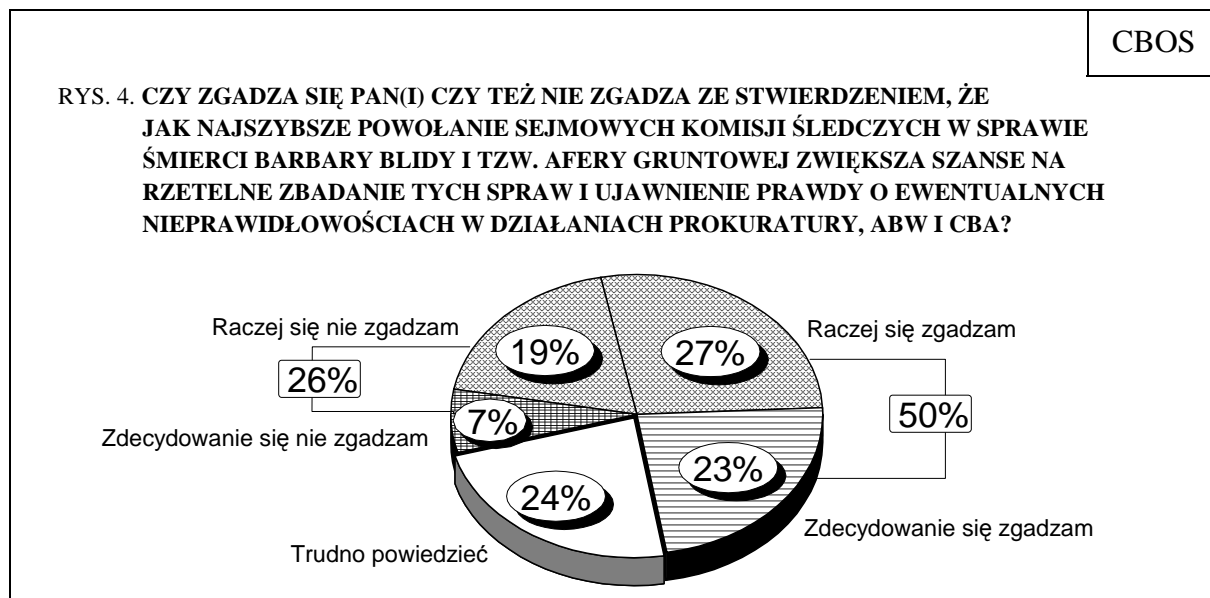
Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, powinno się powołać sejmową komisję śledczą w sprawie tzw. afery gruntowej czy też nie powinno?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	81	13	6
LiD	79	15	7
PSL	64	21	15
PiS	59	31	11
Niezdecydowani	58	19	23
Niegłosujący	56	18	27

Jak już zaznaczyliśmy, nasze badanie realizowane było przed samorozwiązaniem Sejmu. Prawie połowa zwolenników powołania chociaż jednej komisji śledczej (48%) uważała wówczas, że powinny one powstać jak najszybciej, jeszcze przed wyborami, 39% wolało, żeby powołał je następny parlament, a 13% nie miało jednoznacznej opinii na ten temat.

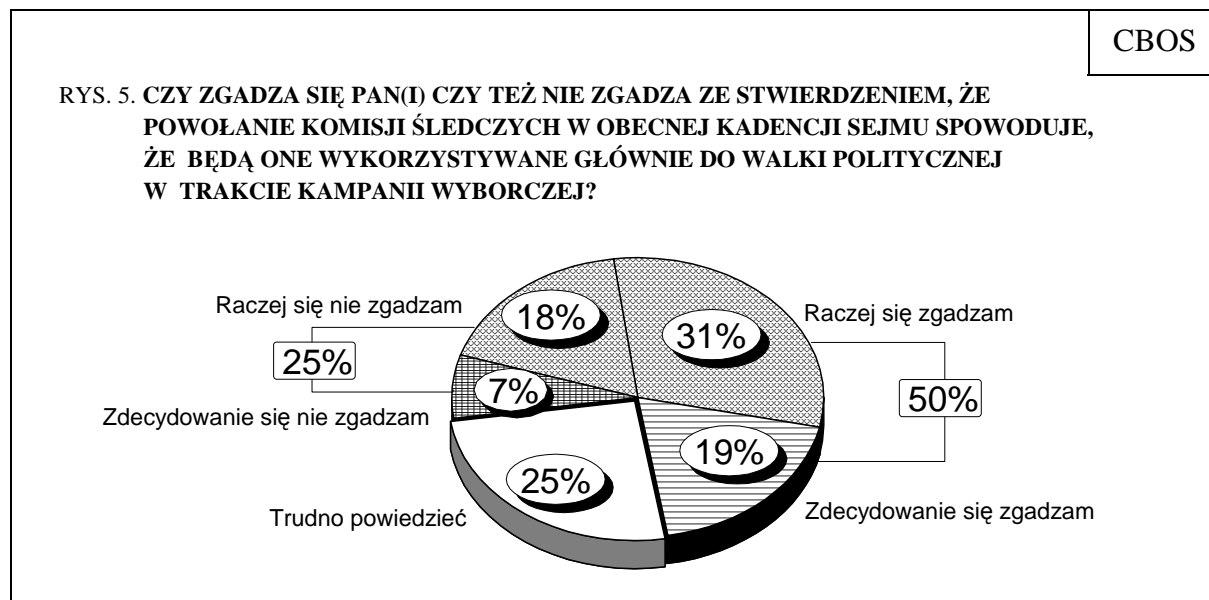
ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE OPOWIEDZIAŁY SIĘ ZA POWOŁANIEM CHOCIAŻ JEDNEJ KOMISJI ŚLEDCZEJ (N=625)

Jak najszybszego powołania komisji śledczych chciałoby 50% ankietowanych, zgadzając się z argumentacją, że tylko szybkie tempo ich utworzenia może zagwarantować rzetelne zbadanie tych spraw i ujawnienie całej prawdy o ewentualnych nieprawidłowościach w działaniach prokuratury, ABW i CBA. Jedna czwarta badanych (26%) uważa, że z powołaniem tych komisji nie należy się spieszyć.

Mimo pozytywnego stosunku do sejmowych komisji śledczych 50% ankietowanych obawia się, że ich obrady będą wykorzystywane przede wszystkim do bieżącej walki politycznej, a nie do rzetelnego wyjaśnienia tych spraw. Nie podziela takich obaw 25% badanych, tyle samo nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat.

Wykorzystywania prowadzonych przy otwartej kurtynie prac komisji do bieżącej walki politycznej w największym stopniu obawialiby się wyborcy PO. Tego rodzaju obawy w większości podzielają też zwolennicy pozostałych ugrupowań – LiD, PiS i PSL. Warto zauważyć, że najwięcej osób, które nie wierzą, by obrady komisji były wykorzystywane do prowadzenia walki politycznej, jest w elektoracie LiD.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że powołanie komisji śledczych w obecnej kadencji Sejmu spowoduje, że będą one wykorzystywane głównie do walki politycznej w trakcie kampanii wyborczej?		
	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	60	28	12
LiD	53	43	4
PiS	52	33	15
PSL	51	16	34
Niezdecydowani	35	18	47
Nie głosujący	45	22	33

Polacy w większości opowiadają się za powołaniem sejmowej komisji śledczej, która wzięłaby „pod lupę” wszystkie działania służb specjalnych oraz prokuratury związane z tzw. aferą gruntową, zamierzoną prowokacją w Ministerstwie Rolnictwa, a także przeciekiem dotyczącym tej akcji. Poparcie dla utworzenia komisji śledczej wynika z przekonania, że tylko tego rodzaju organ, powołany wprawdzie według klucza politycznego, ale dzięki swej konstrukcji możliwie apolityczny, będzie w stanie wyjaśnić wszelkie niejasności i wątpliwości związane z tą sprawą. Nieco mniejsze poparcie ma postulat powołania komisji w sprawie wyjaśnienia okoliczności akcji ABW w domu Barbary Blidy i jej samobójczej śmierci. Polacy nie mają jednoznacznej opinii, czy z powołaniem tej komisji należy się spieszyć. Jednocześnie w większości są zdania, że szybkie rozpoczęcie jej prac uprawdopodobniłoby możliwość dotarcia do prawdy, a zarazem obawiają się, że jej obrady byłyby wykorzystywane do bieżącej walki politycznej, czemu niewątpliwie sprzyjałaby trwająca kampania wyborcza.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że w obecnych okolicznościach tylko sejmowe komisje śledcze są w stanie ujawnić i wyjaśnić wszelkie ewentualne nieprawidłowości w działaniach podejmowanych przez prokuraturę, ABW i CBA?

(%)

	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	57	23	20	843
Płeć				
Mężczyźni	60	24	16	399
Kobiety	53	22	25	444
Wiek				
18-24 lat	65	14	21	120
25-34	55	29	16	153
35-44	52	23	25	136
45-54	62	26	13	156
55-64	57	29	14	120
65 lat i więcej	49	16	35	158
Miejsce zamieszkania				
Wies	57	17	25	318
Miasto do 20 tys.	48	25	28	120
20-100 tys.	57	26	18	159
101-500 tys.	62	27	11	134
501 tys.i więcej mieszk.	57	28	14	112
Wykształcenie				
Podstawowe	48	17	35	227
Zasadnicze zawodowe	59	23	19	218
Średnie	59	26	15	281
Wyższe	62	29	9	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	59	36	5	68
Prac.umysł.niż.szczebla	66	23	11	79
Pracownicy fiz.- umysł.	64	18	18	58
Robotnicy wykwalifikowani	57	24	18	89
Robotnicy niewykwalifik.	69	7	24	42
Rolnicy	62	22	16	45
Pracujący na własny rach.	47	45	8	25
Bierni zawodowo				
Renciści	33	34	34	54
Emeryci	51	21	28	209
Uczniowie i studenci	66	14	20	62
Bezrobotni	59	17	24	73
Gospodynie domowe i inni	49	30	21	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	65	28	8	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	57	26	17	70
sekt. pryw. poza rolnict.	60	24	16	174
prywatnym gosp. rolnym	69	21	10	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	65	15	19	59
301-500	57	28	15	96
501-900	58	25	17	196
901-1200	56	23	22	104
Powyżej 1200 zł	64	29	7	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	59	16	25	201
Średnie	55	21	24	377
Dobre	57	31	12	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	53	23	23	57
Raz w tygodniu	56	24	20	424
1-2 razy w miesiącu	64	17	19	122
Kilka razy w roku	56	20	24	152
W ogóle nie uczestniczy	54	27	19	87
Poglądy polityczne				
Lewica	70	23	7	132
Centrum	60	23	17	223
Prawica	56	34	11	259
Trudno powiedzieć	46	10	43	228

Tabela 2. Od pewnego czasu w związku z różnymi działaniami prokuratury, Centralnego Biura Antykorupcyjnego (CBA) i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) pojawiają się doniesienia o nieprawidłowościach w działalności tych instytucji. Czy, Pana(i) zdaniem, powinno się powołać sejmową komisję śledczą w sprawie śmierci Barbary Blidy czy też nie powinno?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	56	27	17	843
Płeć				
Mężczyźni	57	29	14	399
Kobiety	55	26	19	445
Wiek				
18-24 lat	69	14	16	120
25-34	55	32	13	153
35-44	51	30	19	136
45-54	58	28	14	156
55-64	55	32	13	120
65 lat i więcej	51	26	23	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	50	26	24	318
Miasto do 20 tys.	55	26	19	120
20-100 tys.	55	31	14	159
101-500 tys.	67	26	8	134
501 tys. i więcej mieszk.	64	28	8	112
Wykształcenie				
Podstawowe	50	23	27	228
Zasadnicze zawodowe	56	27	17	218
Średnie	59	29	13	281
Wyższe	62	32	5	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	66	29	5	68
Prac. umysł. niż. szczebla	62	30	8	79
Pracownicy fiz.- umysł.	54	28	18	58
Robotnicy wykwalifikowani	59	25	16	89
Robotnicy niewykwalifik.	60	18	22	42
Rolnicy	41	40	19	45
Pracujący na własny rach.	58	31	11	25
Bierni zawodowo				
Renciści	43	30	27	54
Emeryci	51	29	19	209
Uczniowie i studenci	70	17	14	62
Bezrobotni	52	25	22	73
Gospodynie domowe i inni	65	19	15	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	59	30	11	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	59	26	15	70
sekt. pryw. poza rolnictw.	59	29	12	174
prywatnym gosp. rolnym	47	39	13	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	71	10	19	59
301-500	54	26	20	96
501-900	59	28	12	196
901-1200	59	28	14	104
Powyżej 1200 zł	70	25	5	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	55	20	25	201
Średnie	54	28	18	377
Dobre	59	31	9	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	54	31	14	57
Raz w tygodniu	53	31	16	424
1-2 razy w miesiącu	61	24	16	122
Kilka razy w roku	58	22	20	152
W ogóle nie uczestniczy	60	23	17	88
Poglądy polityczne				
Lewica	71	24	5	132
Centrum	66	20	14	223
Prawica	51	41	8	259
Trudno powiedzieć	44	20	36	228

Tabela 3. Od pewnego czasu w związku z różnymi działaniami prokuratury, Centralnego Biura Antykorupcyjnego (CBA) i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) pojawiają się doniesienia o nieprawidłowościach w działalności tych instytucji. Czy, Pana(i) zdaniem, powinno się powołać sejmową komisję śledczą w sprawie tzw. afery gruntowej czy też nie powinno?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	63	19	18	843
Płeć				
Mężczyźni	66	21	13	399
Kobiety	60	18	22	445
Wiek				
18-24 lat	69	11	20	120
25-34	62	21	17	153
35-44	62	22	16	136
45-54	69	17	14	156
55-64	62	24	14	120
65 lat i więcej	55	19	26	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	59	18	23	318
Miasto do 20 tys.	58	18	24	120
20-100 tys.	62	23	14	159
101-500 tys.	70	18	12	134
501 tys. i więcej mieszk.	70	19	11	112
Wykształcenie				
Podstawowe	53	19	28	228
Zasadnicze zawodowe	65	18	17	218
Średnie	66	19	14	281
Wyższe	69	21	10	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	67	25	7	68
Prac. umysł. niż. szczebla	73	20	6	79
Pracownicy fiz.- umysł.	68	19	13	58
Robotnicy wykwalifikowani	69	10	21	89
Robotnicy niewykwalifik.	70	12	18	42
Rolnicy	64	24	12	45
Pracujący na własny rach.	73	13	14	25
Bierni zawodowo				
Renciści	48	27	25	54
Emeryci	55	21	24	209
Uczniowie i studenci	64	15	21	62
Bezrobotni	55	18	26	73
Gospodynie domowe i inni	68	17	15	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	73	19	8	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	63	21	15	70
sekt. pryw. poza rolnictw.	68	18	14	174
prywatnym gosp. rolnym	65	26	9	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	70	8	21	59
301-500	67	18	16	96
501-900	66	19	14	196
901-1200	65	21	14	104
Powyżej 1200 zł	79	15	6	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	61	13	26	201
Średnie	61	20	18	377
Dobre	67	22	11	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	62	21	17	57
Raz w tygodniu	60	22	18	424
1-2 razy w miesiącu	65	16	19	122
Kilka razy w roku	65	16	19	152
W ogóle nie uczestniczy	68	15	17	88
Poglądy polityczne				
Lewica	76	18	7	132
Centrum	72	15	12	223
Prawica	63	27	10	259
Trudno powiedzieć	46	14	40	228

Tabela 4. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza ze stwierdzeniem, że powołanie komisji śledczych w obecnej kadencji Sejmu spowoduje, że będą one wykorzystywane głównie do walki politycznej w trakcie kampanii wyborczej?

(%)

	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	50	25	25	843
Płeć				
Mężczyźni	53	27	20	399
Kobiety	47	24	30	444
Wiek				
18-24 lat	40	32	28	120
25-34	56	25	18	153
35-44	45	24	31	136
45-54	58	24	18	156
55-64	56	25	19	120
65 lat i więcej	41	21	38	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	46	19	35	318
Miasto do 20 tys.	46	25	29	120
20-100 tys.	51	26	23	159
101-500 tys.	49	37	15	134
501 tys.i więcej mieszk.	62	28	11	112
Wykształcenie				
Podstawowe	36	23	40	227
Zasadnicze zawodowe	51	23	26	218
Średnie	53	28	19	281
Wyższe	66	24	10	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	62	28	9	68
Prac.umysł.niż.szczebla	68	23	9	79
Pracownicy fiz.- umysł.	59	24	17	58
Robotnicy wykwalifikowani	36	36	28	89
Robotnicy niewykwalifik.	42	11	47	42
Rolnicy	56	19	25	45
Pracujący na własny rach.	77	9	14	25
Bierni zawodowo				
Renciści	37	25	38	54
Emeryci	45	24	31	209
Uczniowie i studenci	37	33	30	62
Bezrobotni	47	27	27	73
Gospodynie domowe i inni	60	23	17	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	68	23	9	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	46	32	22	70
sekt. pryw. poza rolnict.	51	24	25	174
prywatnym gosp. rolnym	55	21	24	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	46	21	33	59
301-500	37	35	28	96
501-900	54	27	19	196
901-1200	52	25	23	104
Powyżej 1200 zł	68	25	7	83
Ocena własnych war. mater.				
Złe	44	24	32	201
Średnie	49	24	27	377
Dobre	55	28	17	264
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	52	20	28	57
Raz w tygodniu	50	24	25	424
1-2 razy w miesiącu	51	20	30	122
Kilka razy w roku	45	29	26	152
W ogóle nie uczestniczy	52	31	17	87
Poglądy polityczne				
Lewica	59	32	9	132
Centrum	60	21	19	223
Prawica	53	31	16	259
Trudno powiedzieć	30	18	52	228